

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanja na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska. Dopolni naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Kako skrbi vlada za slovanske srednje šole.

Težnja nemških naših sosedov že od nekdanj meri na to, da bi Slovane potisnili na kolikor moči nizko kulturno stopinjo. Ta težnja ni nikjer jasneje izražena, nego v naši avstrijski državi. Preštej naša vseučilišča! Koliko je mej njimi slovanskih? Vzemij v poštev srednje šole! Neznatna peščica slovanskih — ogromna množica nemških! Za vsako slovansko učilišče trebalo je ljute borbe. Koliko naporov stala sta polovičarska slovanska gimnazija v Kranji in v Rudolfovem in tiste paralelke ljubljanskega gimnazija, ki pa so še vedno kakor kaplja na veji! Mladini naši po Štajerskem, Koroškem in Primorskem pa dobajajo še ven in ven žarki svetovne omike skozi motno nemško steklo. Ni mi namen opisavati žalostne naše srednješolske razmere — vso njih senčno stran odkril je nedavno g. Šuklje v mojsterskem govoru v drž. zboru — opozoriti hočemo čest. rojake na oni severoslovanski deželi, ki sta v narodnem oziru baš taki „pepelki“, kakor naša Slovenija. To sta Moravska in Sleška. Ob ondotnem šolstvu jako poučna je spomenica, ki jo je podala „Ustredni Maticé školská“ v Pragi letošnjo pomlad Dunajski vladi ter obema zbornicama drž. zbora. Ne moremo si kaj, da ne bi vsaj ob kratkem seznanili svojih čitateljev s tem zgodovinsko in kulturno preznamenitim spisom.

Moravska šteje poleg poslednje štetve 1.507.328 čeških in 628.907 nemških prebivalcev (mejj temi 44.175 Židov), približno torej $\frac{1}{4}$ Čehov in $\frac{1}{4}$ Nemcev. Kako skrbi vlada obema narodoma za gimnazije? Na Moravskem je 10 nemških državnih velikih gimnazijev (vkupe z 2970 dijakov) in 2 mala nemška gimnazija (oba vkupe s 119 učenci). Čeških državnih velikih gimnazijev pa je na Moravskem samo 5 (vkupe z 2228 dijakov) in 2 češka drž. mala gimnazija (497 učencev).

Čujte! za jedno — nemško — četrtino moravskega prebivalstva vzdržuje država 12 gimnazijev, za tri četrtine Slovanov pa samo 7. Ko bi vladala ravnopravnost, morala bi imeti Moravska poleg 12 nemških gimnazijev preko 30 čeških ali pa poleg 7 čeških samo 2 nemška.

Pred 12 leti ni bilo še nobenega češkega gimnazija v deželi. Dandanes pa malodane prenapoljeni češki gimnaziji. — Jedinih 5 velikih gimnazijev čeških (2228 dijakov) je mnogo bolj obiskovanih nego pet najštevilnejših nemških latinskih šol (vkupe s 1895 dijakov). — Nemški veliki gimnaziji štejejo poprek po 297 učencev, češki pa po 445, nemška mala gimnazija poprek po 60 dijakov, češka po 246. Izbrali smo le nekatere podatke iz prezanimivega poročila Matičinega; pa že iz teh je vidna ostudna krivica, ki se godi Čehom na Moravskem. Po celem okraji nemajo še slovanskih srednjih šol. Sedmini moravskega prebivalstva — Slovačkom (300.000 duš), plačujočim polčetr milijona davkov v drž. blagajnico, ne privoščijo niti jednega češkega drž. gimnazija. Na njih ozemlji životari jedini nemški državni gimnazij v Ogerskem Gradišču. V tem zavodu šolalo se je mej l. 1870—80 poprek po 107 Slovanov in po 175 Nemcev (mejj temi po 107 Židov) na leto. L. 1876. je ministerstvo milostno dovolilo, pripravljajni kurs za slovanske učence, želeče izuriti se v nemščini ter tako usposobiti se za ustrop v gimnazij.

Več nego 100 slovaških mest in občin podalo je l. 1880 ministerstvu prošnjo, naj se prelevi nemški gimnazij v Og.-Gradišču v češki, kateremu naj dodajo nemške paralelke. Stvar je prišla v državnem zboru na vrsto; ukrenili so, naj se nemškemu gimnaziju pridenejo češke paralelke, ali naj se pa osnuje poseben češki gimnazij. Minister Konrad šel je vprašat Og.-Gradiški mestni zastop; ta je protestoval proti češkemu pouku sploh. Zopet je nadlegovala ministra posebna deputacija moravskih poslancev za češki gimnazij. 17. septembra 1882 zahteval ga je veliki tabor slovaškega naroda pod sv. Rokom pri Mařaticih poleg Og.-Gradišča. 8. maja 1883 izjavil je naučni minister znova, da za zdaj ni moči osnovati v Og.-Gradišču srednje šole s češkim učnim jezikom, državne finance so preborne: paralelke so pa iz didaktičkih ozirov nemožne, vrh tega jim nasprotuje mestna občina. — Deputaciji, ki je prišla prositi ministra, dejal je, da je Og.-Gradišče nemško mesto, — češki gimnazij bi ne imel dovolj učencev; naj poskusijo sami ter založe privatni gimnazij, država bi ga po-

tem vsprejela v svojo upravo. S pomočjo moravskih rodoljubov je otvorila tedaj „Ustredni Maticé školská“ leta 1884—85 prvi razred češkega malega gimnazija v Og.-Gradišču. Oglasilo se je 114 dijakov. Vsako leto je prirasel po jeden razred. Letos šteje zavod 3 razrede s paralelkami in z 277 učenci. Privatni mali gimnazij češki ima torej dvakrat toliko dijakov kakor oba nemška državna mala gimnazija moravska ali štirikrat toliko, kolikor znaša število vsacega izmej teh dveh nemških srednjih šol. Potreba tega zavoda je očitvidna, životna moč dokazana. In vlada se ipak brani, prevzeti ga v svojo upravo. Obljuba ministrova je pozabljena!

(Konec prih.)

Govor poslanca Mihe Vošnjaka

v državnem zboru dne 20. maja 1887.

(Konec.)

Ugovarjalo se mi bode, da bi uprave železnic imele prevelike denarne škode, a to moram zavračati, kajti škoda ne bode tako velika, če se bodo tovorni vlaki ustavili le po pravem načelu, po načelu namreč, da bodo vlaki čakali na tako imenovanih strojnih in menjalnih postajah. To bi ne proizročilo druge škode, kakor da bi se tek vagonov podaljšal za 24 ur in jaz mislim, da bi ta žrtev z ozirom na humani smoter ne bila prevelika.

Prosil bi tedaj njega ekscelencu gospoda trgovinskega ministra, da bi to vprašanje proučevalo zlasti z ozirom na državne železnice, pri katerih je v prvi vrsti merodajen.

Kar se tiče pošt, dovolil bi si nekoliko opazek.

Pred vsem mi je prijetna dolžnost, da omenjam s hvaležnostjo, da so se spolnile posamične želje, ki so došle trgovinskemu ministerstvu zastran osnove novih pošt v mojem volilnem okraji. Kar se pa nadalje tiče poštne službe, opomnil bi njega ekscelencu trgovskega ministra na to, da bi vender bilo umestno se bolj ozirati na narodno enakopravnost na Spodnjem Štajerskem. Želje, katere imam v tem oziru omeniti, so jako priproste. Zahtevamo namreč, kar vsak narod zahteva in zahtevati sme, da je uradnik več jeziku strank, s katerimi občuje, in da so dokumenti, ki prihajajo strankam v roke, pisani v jeziku njim razumljivem. Mislim, da bode v obeh

LISTEK.

Mabel Vaughan.

(Roman. V angleškem epizala Marija S. Cummins, poslovenil J. P.—ski.)

Devetnajsto poglavje.

(Dalje.)

Jasnejše od Mabele je sam videl vse ovire, ki so njižino ženitev ovirale, vender ni imel njene plemenite gorečnosti, da bi jih odpravil ali preskočil. Res nje navade so bile drage, a drage so bile tudi njegove, katerim se je že davno udajal. Vsi njegovi zmerni dohodki zadoščovali so prav le njegovim lastnim potrebam; ali se je dalo potem kaj prihraniti? Prav dobro je vedel, da ko bi napeto in možato uporabljal svoje zmožnosti in darovitosti, ko bi le z dušo in telesom z usodo se boril, napravil si bi toli koristen in časten stan, da bi bil gmotno ali denarno popolnem nezavisen. A za to ni imel niti moči niti volje, pred vsem pa ni imel vere, vere na svoje zmožnosti, s katerimi si bi stanovitno dalje pomagal, vere na plemenit smoter in na previdnost božjo, ki dobro presojene in prav uravnane težnje z uspehom venča.

Kaj! opustiti svojeglavna svoja potovanja, odpovedati se vihravim učenostim in umetniškim težnjam, ter se pogrezniti v prah človeškega življenja, napenjati vse svoje sile, da bi si pridobil častno mesto mej prvimi, najbolj odličnimi možmi v deželi! Njegova občutnost se je strašila in umikala pred to mislijo. Ločiti se od olikanih krogov imenitne gospode in odpovedati se prijetnemu miru neoženjenega stanu, da bi se udal odločnosti, potrebam in vsakdanji odgovornosti domačega rodovinskega življenja! Njegovo plemenitiško in napušno bitje je odločno zavračalo tako misel.

„Še malo tednov v okrožji Mabelinega prijetnega smehljanja,“ mislil je, ko je tople ure poletnega dne na naslonjači zasebnega društva posedal in za sinjim dimom svoje smodke nemarno zrl. „K slapovom potovati ž njo, z najlepšo oduševljeno devotko,“ vzdihnil je; kajti Dudley ljubil bi bil Mabel, ko bi v njegovem srci bil prostor za toli nesebične čute. „Dobro — ha, že dobro! Vsak letni čas ima svoje veselje in svoje zahteve. Pri prvi priložnosti morebiti izlet na Sandwichove otoke — podnebje baje je nepresežno.“

Ko bil bi električen tok mej njegovim in Mabelinim srcem, nje zlati gradovi bili bi se kot od

strele zadeti razrušili; a take magnetne vezi ni bilo in sanjarila je dalje.

Še zmeraj se je utapljala v žareče in skeleče razburjene svoje misli, kar je nenadoma nekdo motil nje samotno, nekdo, ki je zadnji čas le redkoma v nje samotno sobo prihajal. Bil je Henrik. Jahanja ves razgret došel je v nje sobo; nekaj stare svobode in prijetnosti je kazalo njegovo priprosto vedenje, kako se je usedel na sestriin naslonjač in si pot z obraza obrisal.

„Kaj toplo je,“ rekla je Mabel.

„Neizmerno vroče,“ odvrnil je Henrik vzešči mahalce, s katerim se je bila gospa Vanekarjeva hladila. „V maji še nisem nikdar doživel tolike vročine. Menim, da ti imaš najhladnejšo sobo v vsej hiši.“

Sledil je premolk. Ko sta se bila razgovorila o vremenu, bila sta brat in sestra, nekdanj si toli zaupna, v zadregi, o čem naj bi govorila.

Čez malo trenutkov pa je zopet spregovoril Henrik, opazivši s pretrganimi besedami: „No, imeli bodemo v rodovini nov stan.“

(Dalje prih.)

Stalni aparati

za napravo šumečih pijač, selterske vode, limonad, sodne vode, šumečih vin, piva itd.

Jedini, ki so znotraj posrebrjeni.

Zlata
krajna
svetne
razstave
1878.

Jedina
zlata ko-
rajna raz-
stave v Ant-
verpenu
1885.

Novi majhni cena stalni aparat.

Sifoni z malim ali velikim zvodom so solidni in se lahko čistijo.

J. HERMANN — LACHAPPELLE,

J. Boulet & Co. naslednika, inženerja, izdelovalca strojev, Rue Boine 31, 33 v Parizu.
Podrobni ceniki pošljejo se franco. (216-11)

FERD. BILINA & KASCH

v Ljubljani, Židovske ulice,
priporoča svojo veliko zalogo

nepremočljivega ameriškega Celluloid-perila

najboljše baže po jako znižani ceni, in sicer:

- stoječe in zavilane krogeljce za gospode,
- manšete za gospode,
- predsrajce za gospode,
- vojaške ovratnike,
- duhovniške ovratnike s kolierom.

Tudi priporočamo za rabo pri univerzalnem Celluloid-perilu, da se boljše ohranijo gumbne luknje, naše ovratniške, manšetne in prsne gumbe in nalašč za to prirejeno milo.

Najnovejši ovratniki in manšeti iz sifona so vedno v zalogi po najnižji ceni. — Kdor jih vzame po dvanajst vkupe, dobi rabat.

➔ Za poletno sezono. ➔

Velika izber najnovejših rokovic za gospode, dame in otroke iz svile in sukance, različne dolgoti in barve, da so iz dobrega blaga in dobro urezane, se jamči. Vse najceneje.

Najnovejše kravate za gospode od 10 kr. do 1 gl. 50 kr. so vedno v zalogi. (413-2)

„AZIENDA“

avstrijsko-francosko društvo
za zavarovanje proti elementarnim neizgodam
na Dunaji.

Društveni dolniški kapital znaša

6 milj. frankov = 2,400.000 zlatov.

„AZIENDA“ zavaruje

proti škodi po toči

po najugodnejših pogojih in za trdne premije, ne da bi se imelo pozneje še doplačevati. Premija se odmerijo kolikor mogoče ceno in kdor precej plačati ne more, se mu dovoli do konca septembra obrok k plačilu premije.

Oglasila za zavarovanje vsprejemajo se pri
glavnem zastopstvu „AZIENDE“
v Ljubljani, Slonove ulice št. 52.

Glavni zastopnik:

Josip Prosenec.

(281-3)

BERNHARD TICHOU, Brno,

Zelny trh št. 18, (211-11)

(v lastnej hiši) razpošilja po poštnem povzetju:

1000 ostankov grebenastega sukna, 6 metrov 40 cm, za celo moško obleko, ki se sme prati. . . gl. 3.—	1000 ostankov Bruskega sukna, 3 1/2 metra, zadosti za celo moško obleko gl. 4.50
Deset metrov polvolnenega kasmitrja, 100 cm širokega, v vseh barvah, za celo obleko. gl. 4.50	Kos domačega platna, 1/4, 29 1/2 Dunajskega vatla. gl. 4.50 1/4, 5.50
Deset metrov indijskega tole, pol volna, dvojne širokosti, zadosti za celo obleko gl. 5.—	Kos Rumburskega oksforda, 29 1/2 Dunajskega vatla, najboljše baže gl. 4.50
Deset metrov brošovanega blaga, izvrstne baže, 60 centimetrov širok gl. 3.80	Kos sifona, jako dobre baže, 30 Dun. vatlov, cel gl. 5.30 najboljše baže 6.50
Deset metrov trinitnika, jako trajen gl. 2.80 najboljše baže 4.50	Kos King tkanine, 30 Dun. vatlov, cel 1/4, boljši kakor platno gl. 5.80 najboljše baže, 1/4, 6.50
Deset metrov blaga za obleke in ponočne sukne, 60 cm. širokosti, najnovejši dessins gl. 2.50	Jute-garnitura, obstoječa iz 2 po steljnih odev in prta, okolu in okolu z resami gl. 3.50
Deset metrov volnenega ripsa, v vseh barvah, 60 cm. širokosti, za jedno obleko gl. 3.80	Rips-garnitura, obstoječa iz 2 po steljnih odev in namiznega prta s cofi gl. 4.50
Deset metrov beže iz ovčje volne, dvojna širokosti, za celo obleko gl. 8.50	Ostanek posobne preproge, 10 do 12 metrov dolg, jako trajna, krasen dessins gl. 3.50

Uzorec in ceniki zastoj in franco.

BRATA EBERL

prodajata najboljšo in najcenejšo

oljnate barve, lake in firneže

lastnega izdelka, na debelo in drobno, nadalje

prstene in kemične barve in čopiče ter vse v njihino stroko spadajoče blago. (87-94)

LJUBLJANA. Za frančiškansko cerkvijo, v hiši gospoda J. Vilhar-ja hiš. št. 4. LJUBLJANA.

GOSTILNA „PRI BAVARSKEM DVORU“

Dunajska cesta, — tik kolodvora južne železnice.

Zahvaljuje se za mnogobrojni obisk v gostilni „PRI LOZARJI“ na sv. Jakoba trgu svojim vsakdanjim gostom in slavnemu občinstvu naznanjam, da sem sedaj v najem vzel

gostilno „Pri Bavarskem dvoru“

(Bairischer Hof),

kjer bodem stregel slavnemu občinstvu z dobrim Koslerjevim carskim pivom, izvrstnimi dolensjkimi, bizeljskimi, črnimi istrijskimi in originalnimi dolenje-avstrijskimi vini iz Retza. Zajutrk je zmirom okusno pripravljen, isto tako kosilo in večerja. Za potovalce je mnogo sob prirejenih, isto tako za voznike velik hlev za živino in prostorno dvorišče. Za mnogobrojni obisk se priporoča, zagotavlja najboljše postrežbo

(402-3)

Ivan Kosar, gostilničar „Pri Bavarskem dvoru“.

M. SKRABEC,

stavbeni in galanterijski klepar.

Prodajalnica: v Šelenburgovih ulicah št. 1.
Delavnica; v Gradišči št. 2,

zahvaljuje se svojim p. n. kupovalcem in naročnikom za dosedaj skazano zupanje ter se priporoča za vsa v njegovo stroko spadajoča stavbena dela v mestu in na deželi: kakor za krite zvonikov in streh itd., strešnih žlebov, dežnico s streh odvajajočih cevij iz vseh se nahajajočih kovin ter njih prevlečenje z barvo, vse te stvari dela nove in tudi popravlja ceneje kakor vsakdo drugi. Za dober material in dobro delo se jamči.

V mojej prodajalnici imam vedno veliko zalogo lakiranega in svetlega hišnega in kuhinjskega orodja, najsolidnejše narejenega, ravno tako tudi otročje in banje sedivnice, kopele banje in kopalni stoli z grejalom.

Zaloga in postavljanje vodnih „closets“.

Naročbe in poprave se najboljše, najhitreje in najcenejše izvrše.

„Zacherlin“

Najboljše sredstvo proti vsem mrčesom,

upliva s čudovito silo ter prežene hitro in gotovo vse mrčese, da od njih ne ostane niti sledu.

Popolnem uniči stenice in bolhe.

Temeljito prežene šurke in njih zalego iz kuhinj.

Prežene takoj mole.

Hitro nas osvobodi sitnih muh.

Varuje domače živali in rastline mrčesov in zaradi njih nastalih boleznij.

Popolnem prežene uši na glavi itd.

Pazi naj se dobro: Kar se v samem papirju prodaja, ni prava Zacherlova specialiteta. (584-10)

Samo v originalnih steklenicah dobiva se pristen in po ceni v glavni zalogi: **J. ZACHERL, Dunaj, 1., Goldschmidtgasse 2.**

Ljubljana: Mih. Kastner.	Celje: J. Kupferschmidt.
Jan. Lukmann.	Ferd. Pelle.
C. Karinger.	Traun & Stieger.
Peter Lassnik.	Alojzij Walland.
Viktor Schiffer.	Fran Zangger.
Jos. Trdina.	Hočevar & Zupan.
Gust. Treo.	Bratje Koch.
H. L. Wenzl.	Ign. Tschauner.
Jan. Ed. Wutsche-rjevi	Hatheyer & Felfernig.
nasledniki.	Karol Zier.
Schussnig & Weber.	Valentin Trost.
Jos. Poženu.	Ed. Posselt.
Dom. Rizzoli, lekar.	Sigmund Hüßler.
S. Alexander.	F. Ferdina.
L. Belus.	Simon Jaritz.
Jos. Czermak, lekar.	B. G. Rossbacher.
H. Joskiewicz.	G. Burkstaller.
Kaiser & Lux.	Alojzij Fuchs.
A. E. Katkic.	W. Thurwald.
D. Mondecar.	Emil Spitra.
G. Poppovits.	Hen. Kern.
J. Pospischi.	A. J. Egger, lekar.
Fran Sess.	Radoljica: A. Roblek, lekar.
F. Schwarz.	Kostanjevica: Alojzij Gatsch.
O. Willer.	